

4/2010

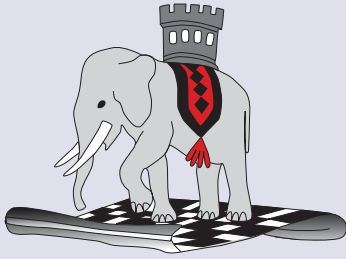
SUOMEN SHAKKI

WOLFGANG
UHLMANN
75 VUOTTA

TEHTÄVÄSHAKKI
KIEHTOO
RAIMO SAILASTA

Anand voitti
Topalovin
MM-ottelussa

SUOMEN SHAKKI

SISÄLLYS 4 / 2010

Shakin MM-ottelu s.4

Raimo Sailas s. 20

Naisten shakkia s. 38

Pääkirjoitus	3
Shakin MM-ottelu Anand–Topalov	4
Amber-turnaus: Sokkopeli on shakin sirkushuvia	12
Bill Hook in memoriam	15
Suomalaismenestys jatkui Norrköpingissä	16
Levoranta-turnaus	19
Kuka?: Maailmanmestari arvostaa taloudellisuutta	20
Mielenterveyskuntoutujien shakkikurssi	21
Wolfgang Uhlmann 75 vuotta	22
Pika-arvio: Moderni mammutti	24
Shakkipelin tulevaisuus mahdollisena filosofisena ja elämän propedeutiikkana	25
Bent Larsen: Zürich 1953 – turnaus josta opin	34
Suomen Shakki 40 vuotta sitten	37
Maailmalla tapahtuu: Naisten shakkia	38
Kuukauden analyysi: Emanuel Lasker	41
Kirja-arvostelu: Smyslovin MM-ottelu	45
Henry Tanner: Smyslovin loppu tehtävistä	47
Vasili Smyslov 1921–2010	49
Vanhaa ja uutta kirjoista ja verkosta: Laudan takana on nainen	50
Kirja-arvostelu: <i>Win with the Stonewall Dutch</i>	52
Kirjeshakki	53
Kombit	54
Shakkivisa	55
Ratkaisuja	55
Tuloksia	56
Kilpailukutsuja	62
Lukijalta	63
SKSL tiedottaa	64

PÄÄTOIMITTAJA Marko Tauriainen, Väinämöisenkatu 36 B 31, 33540 Tampere, 050 5813500, marko.tauriainen@suomenshakki.fi www.shakkihistoria.blogspot.com

TOIMITUSNEUVOSTO Petteri Paronen pj., Johanna Paasikangas-Tella, Toivo Pudas, Pekka Sairanen, Osmo Särkilähti ja Henry Tanner

JULKAISUJA Suomen Keskusshakkiliitto ry KUSTANTAJA Suomen Shakkikustannus Oy PAINOPAIKKA Sälekarin Kirjapaino Oy, Somero ISSN 0355–8096

SUOMEN SHAKKI ilmestyy kahdeksan kertaa vuodessa TILAUSHINNAT 2010 kotimaahan 40,00 €, ulkomaille 55,00 €, irtonumero 5,50 € PANKKIYHTEYS Suomen Shakkikustannus Oy, Nordea 106430–204938 ILMOTUSHINNAT 2010 1/1 sivu 400,00 €, 1/2 sivu 250,00 €, 1/4 sivu 150,00 €, 1/6 sivu 120,00 € Toistoalennus 30 %, vuosialennus 50 % Hintoihin lisätään alv 22 %

Ilmoitusten hankintapalkkio 30 % SEURAAVA LEHTI ILMESTYY ELOKUUSSA. AINEISTO PÄÄTOIMITTAJALLE 10. HEINÄKUUTA 2010 MENNESSÄ.

SAAPUMATTA JÄÄNEET LEHDET Timo Munukka 050 9310608, timo@munukka.net

Osallistumisesta

Tätä kirjoittaessa shakin SM-turnaus on juuri päättymässä, vain kolme kierrosta on enää jäljellä. Olisi kiva olla oikein superajankohtainen ja tekisi mieli veikata lopputuloksia. Jätän huvin kuitenkin Shakkiblogiin, jossa SM-turnauksen aikaan on melko aktiivisesti veikkailtu sekä kierroskohtaisia että lopputuloksia. Jokseenkin uutta on, että jotkut SM:n osanottajista ovat ottaneet osaa julkiseen keskusteluun turnauksesta kilpailun ollessa kesken. Osa provosoiden, osa provosoitumalla. Jokaisella on oma tapansa tsemptata itseään ja psyykätä muita, ja hyvä niin.

Itse turnaus on ollut viime vuosina valitettavan heikkotasoinen. Monia kärkipelaajiamme SM ei kiinnosta. Ei siltikään, vaikka joka toinen vuosi jaossa on vähintään kaksi olympiajoukkuepaikkaa. Olisi kiva kuulla kärkipelaajilta itseltään, millä heitä saisi houkuteltua mukaan. Nykyinen karttu ja porkkana -menetelmä ei tunnu toimivalta. Vai ovatko porkkanat liian pieniä verrattuna muihin lajeihin? Jotkut visionäärit ovat ehdottaneet koko SM:n muuttamista avoimeksi. Näinhän toimitaan tänä vuonna Ruotsissa, jonka mestaruus-turnaukseen myös ulkomaalaiset pelaajat toivotettiin tervetulleiksi. Pitäisikö meilläkin luopua suljetusta SM:stä kokonaan?

Jos SM:n tasossa onkin toivotavaa, samaa ei voi sanoa tämänvuotisesta Heart of Finlandista,

joka järjestetään nyt 20. kerran. Jyväskyläläiset kisajärjestäjät ovat tehneet hartiavoimin töitä juhlaturnauksen onnistumiseksi. Ulkomaalaisia tittelipelaajia on mukana vähintään alkuvuosien malliin, ja turnauksessa voi aistia oikeasti kansainvälistä tunnelmaa. Vielä ei ole liian myöhäistä lähteä mukaan kahmimaan pisteitä ja jahtaamaan tittelituloksia. Tänä vuonna järjestäjät ovat keksineet myös oheishjelmaa osanottajille. Iltaristeily Päijänteellä kisan puolivälin jälkeen kuulostaa rentouttavalta.

Syksyllä yksi Keskusshakkiliiton tärkeimmistä aktiviteeteista on nuorisovalmennuksen jatkuminen. Kalle Kiikin vetämä nettivalmennus on tuottanut hyviä tuloksia, ja osallistujat ovat olleet tyytyväisiä. Valmennukseen saavat osallistua myös aikuiset. Seuraava valmennuskausi alkaa 26. elokuuta. Jos haluat kehittyä pelaajana, niin kannattaa ottaa yhteyttä liiton toimistoon vaikka heti.

Marko Tauriainen
päätoimittaja
marko.tauriainen@suomenshakki.fi
050 5813500
www.shakkihistoria.blogspot.com

Jk. Shakin naisten Suomen mestaruuden vei tänä vuonna Qiyu Zhou, ja seniorien mestariksi tuli nopean shakin uusintojen jälkeen Harri Hurme. Onnittelut heille!

Mestari säilytti tittelinsä

Sekä Anandilla että Topalovilla oli poikkeukselliset taustajoukot

Teksti: Marko Tauriainen
Pelit: Yrjö Rantanen

Shakin MM-ottelu pelattiin Bulgarian Sofiassa 24.4.–13.5. Vastakkain olivat hallitseva maailmanmestari, Intian Viswanathan Anand ja Bulgarian oma poika Veselin Topalov, joka oli ansainnut haastajan paikkansa voitettuaan ehdokasottelussa Yhdysvaltain Gata Kamskyn viime vuonna.

Yleisesti Anandia pidettiin ennakkosuosikkina, mutta moni uskoi viisi vuotta nuoremman ja sporttisemman Topalovin mahdollisuuksiin. Esimerkiksi aina niin tahdikas britti Nigel Short nimitti Anandia keski-ikäiseksi ja ylipainoiseksi mieheksi ja uskoi Topalovin fyysiikan kestävyyteen.

Suoraa puhetta tuli kyllä myös toisesta kannattajajaleiristä. Ex-maa-

ilmanmestari Vladimir Kramnik sanoi haastattelussa Anandin olevan yksinkertaisesti parempi pelaaja ja siksi suosikki. Aika monen sympatiat varmaan Anandin puolella olivatkin, olihan Topalov ryvettänyt mainettaan mm. Kramnik-ottelussa, jonka vessaepisodi ei hänen puoleltaan ole – haastattelujen perusteella – vielä loppuun käsitelty.

Ottelu alkoi jännittävässä merkeissä ennen kuin oikeastaan alkoikaan. Islantilaisen tulivuoren purkaus ja sen aiheuttama tuhkapilvi oli syössyt Euroopan lento- ja muun liikenteen sekaisin, ja maailmanmestari Anandilla oli vaikeuksia päästä ajoissa Frankfurtista Sofiaan. Anand pyysi, että ottelun alkua siirrettäisiin kolmella päivällä, mihin bulgaarit eivät suostuneet. Lo-

pulta ottelua päätettiin siirtää yhdellä päivällä, ja ensimmäinen peli pelattiin lauantaina 24. huhtikuuta.

Heti ensimmäinen ottelupeli oli värikäs, ja Topalov voitti sen vakuuttavasti – osin kylläkin Anandin virheen ansiosta. Mikä pelissä sitten meni vikaan? Ainakaan Kasparovin mielestä Anandin ei olisi pitänyt valita Grünfeldin puolustusta.

Grünfeldin puolustus

Veselin Topalov (2805)

Viswanathan Anand (2787)

Usein MM-ottelut alkavat hieman tunnustellen. Tällä kertaa sellaisesta ei ollut puhuttakaan. Topalovin nopea voitto oli siksi vakuuttava, että ainakin netissä ruvettiin jo uumoilemaan hänen otteluvoittoaan ennen täyttä aikaa.

Sokkopeli on shakin sirkushuvia

Teksti: Yrjö Rantanen

Vuodesta 1992 lähtien pelattu Amber-turnaus, jossa normaalin nopean pelin lisäksi pelataan myös sokkona, on ollut itselleni kova haaste kirjoittamisen kannalta. Kirjoitin nimittäin *Aamulehteen* shakista lähes 25 vuotta kunnes palsta viime vuonna lopetettiin. Mielenkiintoistahan sanomalehteen oli kirjoittaa, muttei aina kovin miellyttävää. Lehdellä ei nimittäin tuntunut olevan mitään linjaa shakin suhteen, vaan aina jutun lehteen saaminen tuoreeltaan riippui vuorossa olevista toimittajista. Joskus oli kovinkin turhauttavaa huomata, että MM-tason shakkijuttu oli saanut antaa tilaa ilmakitaran SM-kisan Toijalan aluekarsinnan tuloksille!

Ensimmäisellä kerralla oli helppo kirjoittaa Amberista. Ihan surkeile-

matta saattoi käyttää sanontoja ”sokkona”, ”lautaa näkemättä”, ”muistin varassa”... Toinen ja siitä seuraavat kerrat olivatkin sitten huomattavasti vaikeampia: pitäisikö laittaa samat alkuhuopinät ja entäpä väliaikatulosten kohdalla? Kovasti kärsin asian vuoksi, ja tunnustan kyllä useinkin luntanneeni vanhoista jutuistani. Yhtä kaikki seurauksena oli Eino Leinin sanoin: ”...työn tulos tuntuu soima”.

Shakkilehdessä ei sentään tarvitse kovasti selvittää sokkopelin erikoisuuksia. Tosin ihan ”oikeasta” sokkopelistä ei Amberissa ole kysymys, sillä pelaajilla on tietokoneet, joissa tyhjän laudan lisäksi näytetään lyhyesti vastustajan siirto. En ole varma tekeekö se pelaamisen helpommaksi vai peräti vaikeuttaa sitä.

Amber-turnauksessa pelataan nopeaa shakkia ja sokkoshakkia. Käynnissä sokkoshakkierros: pelaajat näkevät tietokoneen näytöltä laudan, mutta eivät nappuloita.

Harjoittelin jonkin verran sokkopeliä 70-luvulla. Otin *Informaattorista* kymmenisen peliä, joita kävin läpi samanaikaisesti sokkona. Osallistuin myös Pertti Saariluoman testiin, jossa piti seurata sokkona viittä peliä samanaikaisesti. Pienenä lisämausteena siirron annettuaan Pertti sanoi jonkin satunnaisen luvun, vaikka 1835, ja siitä piti alkaa laskea ääneen joko lisäten tai vähentäen annettu yksinumeroinen luku. Tuohon aikaan järkeni pelasi vielä aika hyvin, ja laskeminen jotenkin automatisoitui muuttuen ikään kuin säästämiseksi eikä se paljонkaan häirinnyt muistamista.

Joitakin hauskojakin muistoja sokkopeli tuo mieleen: Aikoinaan shakinpelaajien suosimaan ravintola Mercuriin oli kokoontunut joukko

Taloudellisuus on paitsi viisautta, myös osa kauneutta. Ainakin tehtäväshakissa.

Johanna Paasikangas-Tella

Maailmanmestari arvostaa taloudellisuutta

Raimo Sailas oli noin 10-vuotias, kun setä inspiroi hänet pelaamaan shakkia. Harrastus sai vahvistusta keskikoulussa, kun muiden innokkaiden kanssa pelattiin välitunneilla ja koulun jälkeen.

Varsinainen elämän mittainen intohimo syntyi, kun Raimo löysi tehtäväshakin.

– Naapurille tuli *Apu*-lehti, jossa oli tuolloin 1950–1960-luvuilla Osmo Kailan shakkipalsta. Siinä oli aina jokin hieno peli sekä tehtävä. Aika pian osallistuin vasta-alkajien laadintakisaan, Raimo kertoo.

Pian tehtävien laadinta ja ratkaiseminen alkoi ottaa paljon aikaa. Lukioaikana matematiikan numerot jopa hiukan putosivat harrastuksen vuoksi. Vuosina 1962–64 järjestettiin myös ensimmäinen laadinnan epävirallinen maailmanmestaruuskilpailu, ja kävi niin, että Raimo voitti toisen apumattisarjan.

– Tieto kilpailun voitosta tuli vuonna 1964 postilaatikkoon, josta poimin kirjeen matkalla ruotsin ylioppilaskirjoituksiin. Sen verran siinä ajatukset häiriintyivät, että ruotsin

arvosana jäi pari pistettä alle laudaturin. Se harmittaa vieläkin.

Opiskeluaikana Raimo alkoi tarkoituksella laittaa sordiinoa päälle, hänet siipiensä suojaan ottaneen Kailan vastustuksesta huolimatta. Jonkin verran Raimo kuitenkin osallistui kansainvälisiin kilpailuihin ja sijoittui kärkisijoille. Muutenkaan shakkitehtävien välttely ei täysin onnistunut.

– Tuolloin esimerkiksi julkaistiin *Die Welt*-lehdessä kilpailu, jossa luvattiin 100 USD sille, joka ensin laatii 5 siirron apumatin, excelsior-tehtävän, joka päättyy molemminpuolisiin ratsunkorotuksiin. Pohdin sitä edelleen, ja tuolloin opiskeluaikoina sen kanssa saattoi helposti vierähtää pari vuorokautta putkeen.”

Pelishakin puolella Raimon merkittävin saavutus on ollut voitto Pertti Poutiaisesta. ”Joka tuolloin oli kyllä hyvin nuori, taisi olla minua melkein puolet lyhyempi. Nykyisin pelaaminen on vähäistä, mutta säännöllistä, kaverin kanssa muutaman kerran vuodessa pelaamme neljä peliä 30+30-ajoilla.”

Tehtävien parissa Raimolla kuluu edelleen pari tuntia viikossa. Ehkä jossakin vaiheessa taas enemmänkin, koska – Kyllähän sitä jossakin vaiheessa pääsee kai eläkkeelle.

Raimo tilaa kolmea ulkomaista tehtävälehteä ja lukee niitä valikoiden.

– Tehtäväshakissa on nykyisin paljon kaikenlaista eksoottista.

Hyvä tehtävä on Raimon mielestä yllättävä, paradoksaalinen ja taloudellinen. Myös pelishakin harrastajien kannattaisi Raimon mielestä pohtia tehtäviä.

–Se kehittää kykyä löytää asemissa piileviä, yllättäviä mahdollisuuksia. ■

FAKTA:

- syntynyt 1945 Nivalassa
- VTK, Helsingin yliopisto 1971
- valtiovarainministeriön valtiosihteeri 1.10.1995 alkaen. Sitä ennen mm. valtioneuvoston kanslian valtiosihteeri, valtiovarainministeriön budjettipäällikkö, Kehitys- aluerahaston varatoimitusjohtaja.
- luottamustoimia: Sitran hallituksen pj., Suomen 4H-liiton säätiön hallituksen jäsen, Suomen Kotiseutuliiton hallituksen jäsen, Työtehoseuran valtuuskunnan pj.

Wolfgang Uhlmann 75 vuotta

Teksti: Joose Norri

Saksan demokraattisen tasavallan smenestynein pelaaja, dresdeniläinen Wolfgang Uhlmann täytti 75 vuotta maaliskuun 29. päivänä. Parhaimmillaan hän rakentaa pelinsä varovasti, pitäen asemansa joustavana ja huolen siitä, ettei mikään upseeri jää huonoksi. Hiljalleen hän pyrkii saamaan aloitteen käsiinsä, minkä onnistuttua on häikäilemätön sen hyödyntämisessä, niin että jälkikäteen näyttää siltä, ettei asemallisiin seikkoihin ole kiinnitetty juurikaan huomiota. Seuraava oppikirjaesimerkki antaa tästä kuvan, etenkin kun jätetään mustan paremmat vaihtoehdot varhaiskeskipelissä huomiotta.

Nimzointialainen puolustus

Wolfgang Uhlmann

Bent Larsen

Hastings 1972/73

1.c4 ♖f6 2.♗c3 e6 3.♗f3 ♘b4 4.♖c2 0–0 5.a3 ♙xc3+ 6.♖xc3 d6 7.d4 b6 Yksinkertaisinta olisi valmistella e6–e5:tä ilman sivustointia.

8.g3 ♘b7 9.♙g2 ♖bd7 10.0–0 ♖e7 11.b3 e5

Varmasti huono ratkaisu, Larsenin pinnallisuus näkyy. Tyypillinen jatko olisi 11...a5 12.♘b2 ♙e4 13.♖fd1 c5.

12.d5 a5 13.♗h4

Valkea tulee hiljalleen kasvattamaan upseeriensa aktiviteettia ja eteneään sotilaillaan keskustassa ja kuningassivustalla. Mustan asema on tähän verrattuna näköalaton.

13...♗c5 14.♘b2

Lähetti puree tässä sementtiä vain näennäisesti. Suunnitelmaan kuuluu f2–f4, eikä valkea halua, että musta pääsee vastaamaan edullisesti exf4.

14...♖fe8 15.♖c2 b5

Larsenmaista hasardia. Valkea oli ajamassa mustan ahtaammalle b3–b4:llä, johon nyt tulisi idea ♗a4–b6. Samalla mustan asema heikkenee.

16.♗f5 ♖f8? 17.f4 bxc4

Musta ei voi estää f-linjan avautumista – 17...e4 18.♙xf6 gxf6 19.b4.

Ranskalaispöytäpöytä Wolfgang Uhlmann täytti 75 vuotta.

18.fxe5 dxe5

18...cxb3 19.exf6 bxc2 20.fxcg7; 18...♗xd5 19.bxc4 ♗e7 20.♗xg7 ♖xg7 21.exd6 ♖h6 22.♙xb7 ♗xb7 22.dxe7.

19.bxc4 ♗cd7 20.♙c1

Lähetti on tehnyt tehtävänsä pitkällä diagonaalilla ja estää g7–g6:n samoin kuin shakin c5:ssä, ja nyt valkea voi harkita myös rauhallista kuristusta e2–e4, ♙e3, c4–c5 jne.

20...♗b6 21.♙e3 ♗g4

Musta mieluummin provosoi konkreettisen jatkon kuin odottaa repaleissa asemissa.

22.♙xb6 cxb6 23.♖e4

23...♖c5+

Tai 23...♗f6 24.♗h6+ ♗h8 25.♖h4 uhaten ♖xf6.

24.♗h1

24.e3 on oikein hyvä, mutta tyyliön.

24...h5

Tai 24...♗f2+ 25.♖xf2 ♖xf2 26.♖f1 ♖c5 27.♖g4 g6 28.♗h6+ ♗h8 29.♗xf7+ ♗g8 (29...♗g7 30.♗g5) 30.♙e4 ♖f8 (30...♖xc4 31.♗d6) 31.♖h3.

25.h3 ♗f2+ 26.♖xf2 ♖xf2 27.♖f1 ♖c5 28.♖h4 ♖f8

Kuningas jää saaliiksi, esimerkiksi 28...g6 29.♗h6+ ♗h7 30.♖g5 f5 31.♗xf5.

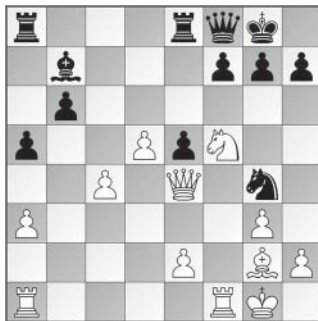
29.♖g5 f6 30.♖g6 ♖e7

30...e4 31.♗h6+ ♗h8 32.♗f7+ ♗g8 33.♖xf6.

31.♙e4 ♖e8 32.♗h6+ ♗f8 33.♖xf6+ 1–0

Sankarimme oli 12–13-vuotiaana sairauden vuoksi pitkään vuoteen-omana Aljechinin kirjat seuranaan. Nähtävästi tyyli tarttui.

Uhlmann voitti DDR:n mestaruuden yksitoista kertaa vuosina 1954–86

Toukokuussa vuonna 2005 Tallinnan yliopistossa hyväksyttiin filosofian tohtorin oppiarvoon vaadittava väitöskirja, jonka nimen jo pitäisi herättää jokaisen shakista todella kiinnostuneen mielenkiinto, onhan shakki vuosisatojen ajan yhdistetty järkeen: Shakkipelin pragmadialektiikka: argumentatiivisen diskurssin formaalin ja epäformaalin logiikan mukaisten heuristikkokojen suhteiden tärkeimmät erityisyydet shakissa. (Katsaukseen työn analyttisestä osasta voi tutustua venäjän kielellä viitteessä Online 1 annetussa osoitteessa.) Tuossa väitöskirjassa virolainen kansainvälinen mestari Aleksander Veingold tuo esiin joitakin shakin filosofian ongelmien monivuotisen tutkimuksensa tähänastisia tuloksia – hänen ensimmäiset artikkelinsa aiheesta julkaistiin nyt jo niin kaukaiselta vaikuttavana vuonna 1984... (Ks. esim. Online 2). Alla julkaistava kirjoitus perustuu tuohon väitöskirjaan ja käsittelee shakin, filosofian ja kasvatuksen välisten yhteyksien tärkeimpiä aspekteja. Sen kirjoittaja filosofian tohtori Aleksander Veingold on toiminut Viron neuvostotasavallan ansioitu-neena shakkivalmentajana ja työskentelee nykyisin Tallinnan shakkiakatemian Vabaettürin vastaavana opettajana.

Shakkipelin tulevaisuus mahdollisena filosofisena ja elämän propedeutiikkana

Jo pitkään olen ollut yhä vakuuttuneempi siitä, että inhimillinen kulttuuri syntyy ja kehittyy leikistä ja pelistä.

Johan Huizinga (1872–1945), *Homo Ludens*

Tehokkaiden mikrotietokoneiden ilmestyttyä shakkipeli on nykyisin melko monimutkaisessa tilanteessa, johtuen myös monista muista sen suosioon kielteisesti vaikuttaneista tekijöistä. Huolimatta olemassa olevista väliaikaisista taktisista vaikeuksista shakkia, tätä inhimillisen kulttuurin ainutlaatuisia osa-alueita, odottaa kuitenkin, vaikkei ehkä aivan pian, loistava tulevaisuus korvaamattomana osana yleistä opetusjärjestelmää.

Allekirjoittanut on täysin varma siitä, että shakin opetusikäytön strategiset näköalat eivät ollenkaan liity nykyisiin vallitsevaan, etupäässä urheilullis-kilpailulliseen kontekstiin, jossa shakki ei näytä kovin houkuttevalta, vaan jää valovoimaisuudessa jälkeen monelle muulle urheilulajille. Tässä artikkelissa haluan palauttaa Caissan palvojien ja palvelijoiden mieliin muutaman ei niin tunnetun tosiasiain ihmiskunnan henkisestä historiasta. Ne voivat saattaa erinomaisten pelimme näyttätymään hieman tavanomaisesta poikkeavassa valossa, nimittäin yhteydessä toiseen muinaiseen ja järjen kanssa sukua olevaan peliin, filosofiaan. Seuraavassa pyrin osoittamaan sen läheisen, voisi jopa sanoa geneettisen yhteyden, joka on aina vallinnut filosofian ja shakin välillä, ja yritän tuoda esiin joitakin pääargumentteja sen puolesta, miten shakkia voidaan käyttää hyväksi ei pelkästään filosofian, vaan myös elämän propedeutiikkassa (propedeutiikka = esiopetus, valmistava opetus. Suom. huom.) Tässä kysymyksessä jaan täysin Benjamin Franklinin (1706–1790), jonka kasvatusteoriat USA:n sadan dollarin setelillä, tunnetun näkökannan: ”Shakki ei ole suinkaan mitään tyhjäänpäiväistä ajankulua: sen ansiosta ihmisessä syntyy ja vahvistuu erittäin arvokkaita henkisiä ominaisuuksia, hyödyllisiä ihmiselämän varrella. Niistä tulee tapa, jota voi soveltaa joka tilanteessa.” (Online 3).

Kuten kohta huomaatte, aiheemme on joka suhteessa poikkeuksellisen monimutkainen – joskus jopa yksinkertaisesti traaginen – kuitenkin kaikella sillä, mitä tämä kirjoitus sisältää, on käsittäkseni välittömästi tekemistä shakin tulevaisuuden kanssa.

1. Filosofia ja shakkipeli

Jo kaikkein varhaisimmassa tunnetuista kirjallisista lähteistä, joka sisältää kyllin seikkaperäisen kuvauksen shakkipelistä, persialaisessa käsikirjoituksessa *Chatrang-namak* (nimi kirjoitetaan joskus myös Matikan-i-chatrang – Kirja chatrangista) osoitetaan, että ”Chatrangin todellinen olemus avautuu siinä, että – yhdenmukaisesti sen kanssa, mitä viisaat ovat sanoneet: ’voitto saavutetaan järjellä’ – järki tunnustetaan aseista tärkeimmäksi” (Orbeli, Trever 1936: 53). Ja vaikka jo kauan ennen *Chatrang-namakin* kirjoittamista, jonka asiantuntijat ajoittavat ”sassinien valtakunnan hajoamisen jälkeisille ensi vuosikymmenille seitsemännen ja kahdeksannen vuosisadan vaihteessa” (Orbeli, Trever 1935: 33), ihmiskunnan kulttuurissa oli olemassa sellainen osa-alue, josta voidaan täysin varmasti väittää, että se on alun perin muotoutunut ja kehittynyt ”yhdenmukaisesti sen kanssa, mitä viisaat ovat sanoneet: ’voitto saavutetaan järjellä’” – tuo osa-alue oli filosofia. Hyvin pitkän historiallisen ajanjakson kuluessa kuitenkin shakkipeli, eikä filosofia, toimi jonkinlaisena ihmisällyn mahdin abstraktina mittapuuna. Niin vain kävi (tämän artikkelin Täydennysosassa tähän kysymykseen palataan hieman yksityiskohtaisemmin), että juuri shakki ja vain shakki piti monessa suhteessa hallussaan sitä lokeroa, jolla tarkoitettiin ikivanhan määritelmän mukaista ”viisaudenrakkautta”. Tilanne alkoi muuttua vasta aivan vähän aikaa sitten – ensisijaisesti siksi, että filosofian onnistui lopultakin päästä irti niistä tukahduttavista äärimmäisyyksistään, jotka oli lähes kaikkialla nostettu valtiolliseksi maailmankatsomukseksi ja jotka eivät sallineet

BENT LARSEN

Zürich 1953 – turnaus josta opin

Minusta tuli suurmestari Moskovassa 1956. Väittäisin silti, että shakkiymmärrykseni oli kehittynyt SM-tasolle jo tutkittuani Zürichin ehdokasturnauksen pelit 1953. Minulta puuttui vain virheprosenttini pienentäminen.

Olin sopinut *Skakbladetin* toimittajan Villads Junkerin kanssa useammankin pelin kommentoinnista. Hän oli Sveitsissä kahden ensimmäisen viikon ajan ja lähetti paikan päältä pari kirjettä. Niiden pääsisältönä oli intoilu Euwestä. Hollantilaisen ex-maailmanmestarin päänahkaa jouduttiin kylläkin hieromaan pelien aikana, mutta hän pelasi loistavasti. Aluksi hän löi Kotovin, joka pelasi modernia Benonia. Sitten seurasi fantastinen peli Gelleriä vastaan:

Nimzointialainen puolustus

Jefim Geller

Max Euwe

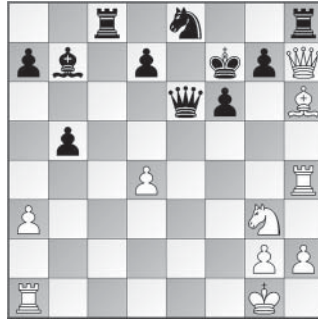
1.d4 ♖f6 2.c4 e6 3.♘c3 ♙b4 4.e3 c5 5.a3 ♙xc3+ 6.bxc3 b6 7.♙d3 ♙b7 8.f3 ♘c6 9.♗e2 0-0 10.0-0 ♗a5 11.e4 ♗e8 12. g3

Maksaa sotilaan, minkä valkea hyvin tiesi. Vähemmän kunnianhimoista on 12.dxc5.

12...cxd4 13.cxd4 ♙c8 14.f4 ♗xc4 15.f5 f6 16.♙f4 b5! 17.♙h4

Parempi lienee 17.♙h5 (17...♙b6 18.♗e2).

17...♙b6 18.e5 ♗xe5 19.fxe6 ♗xd3 20.♙xd3 ♙xe6 21.♙xh7+ ♗f7 22.♙h6 ♙h8!?

Kaunista. Siirto sai lehdissä ympäri maailman kaksi huutomerkkiä. Kuitenkin se on epäilyttävä. Sekä 22...♙d5 että 22...♙c4 johtavat vaikeuksista voittoon.

23.♙xh8 ♙c2 24.♙c1?

Euwen myöhemmin analysoima jatko 24.d5! ♙xd5 25.♙d1 ♙xg2+ 26.♗f1 gxh6 27.♙xh6 ♗g7 tarjoaa hyviä mahdollisuuksia.

24...♙xg2+ 25.♗f1 ♙b3 26.♗e1 ♙f3 ja 0-1

Kolmannella kierroksella Euweltä jäi voittojatkko näkemättä, ja Smyslov korjasi pisteen. Seuraavilta kierroksilta huomionarvoisinta oli erittäin mutkikas tasapeli Bronsteinia vastaan, mutta 9. kierroksella tuli koinea voitto Najdorfista.

Kuningasintialainen puolustus

Max Euwe

Miguel Najdorf

1.d4 ♗f6 2.c4 g6 3.g3 ♙g7 4.♙g2 0-0 5.♗c3 c5 6.d5 e5 7.♙g5 h6

Varovaisempaa on 7...d6 (8.♗e4 ♙a5+).

8.♙xf6 ♙xf6 9.d6!? ♗c6 10.e3 b6 11.♙d5 ♗h8 12.♗e4 ♙d8 13.h4 f5 14.♗g5 ♙b7

Nyt 15.♗f7+ ♙xf7 16.♙xf7 ♗b4 antaa mustalle hyviä mahdollisuuksia.

15.g4 e4(?)

Varovaisempi oli ♗a5.

16.♗e2 ♙xb2

16...♙f6!?

17.♗f4

Zürich 1953

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	pts.
1 Vassilij Smyslov, USSR	* *	½ ½	½ 1	1 1	½ ½	½ ½	1 1	½ 0	½ ½	½ ½	½ ½	½ ½	1 ½	1 1	1 ½	18
2 David Bronstein, USSR	½ ½	* *	1 1	1 ½	½ ½	½ ½	½ 0	½ ½	1 ½	½ ½	½ ½	0 1	1 ½	½ ½	½ ½	16
3 Samuel Reshevsky, USA	½ 0	0 0	* *	½ ½	½ ½	½ ½	½ ½	1 0	½ ½	½ 1	½ 1	1 ½	½ 1	1 1	1 ½	16
4 Paul Keres, USSR	0 0	0 ½	½ ½	* *	½ 1	½ ½	½ 1	½ ½	½ ½	0 ½	1 1	1 ½	½ 1	½ ½	1 1	16
5 Tigran Petrosjan, USSR	½ ½	½ ½	½ ½	½ 0	* *	0 ½	½ ½	½ ½	0 0	½ ½	½ ½	1 1	½ 1	1 ½	1 1	15
6 Miguel Najdorf, Argentina	½ ½	½ ½	½ ½	½ ½	1 ½	* *	0 0	1 ½	1 ½	½ 0	½ ½	½ ½	½ ½	0 ½	1 1	14½
7 Jefim Geller, USSR	0 0	½ 1	½ ½	½ 0	½ ½	1 1	* *	½ 0	0 1	½ ½	0 1	1 ½	½ 1	0 1	½ ½	14½
8 Alexander Kotov, USSR	½ 1	½ ½	0 1	½ ½	½ ½	0 ½	½ 1	* *	1 0	1 ½	0 0	1 0	1 ½	0 ½	0 1	14
9 Mark Taimanov, USSR	½ ½	0 ½	½ ½	½ ½	1 1	0 ½	1 0	0 1	* *	1 0	½ ½	½ ½	½ 0	0 ½	1 1	14
10 Yuri Averbakh, USSR	½ ½	½ ½	½ 0	1 ½	½ ½	½ 1	½ ½	0 ½	0 1	* *	½ ½	½ ½	0 ½	1 1	0 0	13½
11 Isaak Boleslavskij, USSR	½ ½	½ ½	½ 0	0 0	½ ½	½ ½	1 0	1 1	½ ½	½ ½	* *	½ 0	½ ½	½ 1	½ ½	13½
12 Laszlo Szabo, Ungarn	½ ½	1 0	0 ½	0 ½	0 0	½ ½	0 ½	0 1	½ ½	½ ½	½ 1	* *	1 ½	½ ½	1 ½	13
13 Svetozar Gligoric, Jugoslavian	0 ½	0 ½	½ 0	½ 0	½ 0	½ ½	½ 0	0 ½	½ 1	1 ½	½ ½	0 ½	* *	½ 1	1 1	12½
14 Max Euwe, Holland	0 0	½ ½	0 0	½ ½	0 ½	1 ½	1 0	1 ½	1 ½	0 0	½ 0	½ ½	½ 0	* *	1 ½	11½
15 Gideon Ståhlberg, Sverige	0 ½	½ ½	0 ½	0 0	0 0	0 0	½ ½	1 0	0 0	1 1	½ ½	0 ½	0 0	0 ½	* *	8

KARI TIKKANEN

Kuukauden
analyysi

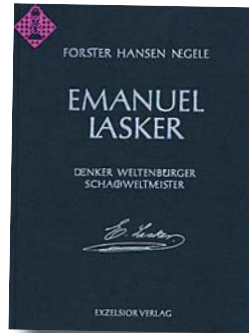
Emanuel Lasker

Maaailmanmestari Emanuel Lasker (1868–1941).

Voi tuntua liioitellulta sanoa, että maailmanmestari Emanuel Lasker (1868–1941) on aina ajan-kohtainen, mutta hänen urastaan, elämästään ja myös shakin ulkopuo-
listista aktiviteeteistaan kertovat sadat kirjat ja muut julkaisut tukevat tätä väitettä. Viime vuosina tahti tuntuu vain kiihtyneen. Runsaasta tarjon-
nasta esiin nousee joitakin helmiä. Vuonna 2006 Batsfordilta ilmestyi Andrew Soltisin *Why Lasker Mat-
ters*, jossa amerikkalainen suurmes-
tari esittää runsaan sadan pelin ko-
koelman mielenkiintoisella tavalla. Hanon Russell (Russell Enterprises) on julkaissut uusintapainoksina ”li-
sukkeilla” varustettuna kolme Las-
kerin omaa tuotosta. *Common Sense
in Chess* (2007) sisältää joitakin lisä-
pelejä 1800-luvun lopulta, seuraava-
vana vuonna ilmestyi Laskerin kirja
Pietarin turnauksesta 1909 ja viime
vuonna *Lasker’s Manual of Chess*,
jossa on runsaasti valokuvia maa-
ilmanmestarin uran varrelta. Pari

vuotta sitten Edition Marcolta tuli Robert Hübnerin *Der Weltmeister-
schaftskampf Lasker - Steinitz 1894
und weitere Zweikämpfe Laskers*,
jossa analysoidaan perusteellisesti
v:n 1894 MM-ottelua ja uudelleen
arvioidaan vanhoja ja uudempi-
kin kommentteja, mm. Kasparovin
tuotoksia. Hübnerhän oli vahvasti
mukana jo v. 2002 ChessBasen jul-
kaisemalla Lasker-CD:illä.

Viime vuoden lopulla ilmestyi sit-
ten jotakin, jota voisi kutsua vaikkapa
”lopulliseksi” Lasker-teokseksi, kolmi-
kon Richard Forster, Stefan Hansen
ja Michael Negele toimittama
*Emanuel Lasker. Denker, Weltenbürger,
Schachweltmeister* (Exzelsior Verlag),
1079-sivuinen järkäle, joka valottaa
Laskerin elämää ja uraa perusteellises-
ti. Sillä on kolmattakymmentä kirjoit-
tajaa (lukuja on 24), monia tunnet-
tuja shakkihistorioitsijoita ja shakin
suurmestareita. Pääpaino on tietysti
shakilla, mutta omat lukunsa saavat
mm. Laskerin pyrinnot filosofian
ja matematiikan alueella ja muissa
peleissä (go, bridge). Painosta puheen
ollen, 3,5 kg:n massan takia teoksen
käyttö sängyssä iltalukemisenä on
haastavaa.

Seuraavassa pelissä Emanuel
Lasker jo ikämiehenä kukistaa

33-vuotiaan Max Euwen, joka seu-
raavana vuonna valtaisi Aljechinilta
maailmanmestaruuden. Zürichin
turnauskirja oli nimenomaan
Aljechinin käsialaa ja Edition Olms
julkaisi siitä uusintapainoksen
v. 1984. Kamppailu, jonka kulku oli
monille Laskerin voitoille tyypilli-
nen, käytiin 1. kierroksella.

Kuningatargambiitti (D64)

Max Euwe

Emanuel Lasker

Zürich 14.07.1934

1.d4 d5 2.c4 e6 3.♘c3 ♘f6 4.♙g5
♘bd7 5.e3 c6 6.♘f3 ♙e7

Aljechin toteaa turnauskirjassa, että
mustan 5. siirron kanssa enemmän
sopuoinnussa on 6...♙a5 ja että
musta olisi halutessaan kiirehtiä
linnoitusta voinut kehittää lähetin
e7:ään jo 5. siirrosta.

7.♙c2

Vaihtoehdot olivat 7.♙d3, 7.♙c1 ja
7.cxd5.

7...0-0 8.a3

Toinen ja yleisempi tapa estää Las-
kerin kevennysidea 8...♘e4 (kehittä-
mättä kuningaslähettä; 8.♙d3 dxc4!)
on 8.♙d1, esim. 8...h6 {8...♙e8
9.♙e2 [9.♙d3 ♘f8?! 10.0-0 ±,
Harikrishna–Gadžjev, Pietari 2009
(1–0, 26)] 9...dxc4 (9...h6 10.♙h4
b6) 10.♙xc4 ♘b6 (10...♘d5 11.♙xe7
♙xe7 12.0-0 ♘xc3 13.♙xc3 ja nyt
nähdään 8.♙d1:n toinen funktio:
13...e5 ei käy mustan alarivin heik-
kouden takia ja hänen on pelattava
13...b6.) 11.♙e2 ♘fd5 12.♙xe7
♙xe7 13.0-0 ±, Sakajev–Feygin,
Izmir 2004 (1–0, 66); 8...b6 9.♙d3
[9.cxd5 ♘xd5 (9...cxd5!) 10.♙xe7
♙xe7 11.♘xd5 cxd5 12.♙c6
(12.♙d3 ±) 12...♙b8 13.♙a4 ♘f6!
14.♘e5 ♙b7 =, Soloženkin–Savola,
Jyväskylä 2006 (1–0, 46)] 9...♙b7
(9...h6; 9...♙a6) 10.0-0 h6 11.♙f4

ANTTI PARKKINEN

Vanhaa ja uutta
kirjoista ja verkosta

Laudan takana on nainen

Ja sekös meitä miehiä harmittaa, shakkipeliään on perinteisesti ollut varsin miehinen kamppailulaji. Kauan on pohdittu sitä, miksi näin on. Miksi siis sekä tavallisten shakin harrastajien suuressa joukossa ja huippupelaajien pienessä piirissä on niin vähän naisia? Keskustelussa on enimmäkseen käytetty samoja argumentteja jo vuosikymmenet: toisten mielestä syy on geneeissä, toisten mielestä tyttöjä ei kasvateta kilpailullisiksi eikä kannusteta harrastamaan älypelejä. Tämä keskustelu on tuttu myös muualta yhteiskunnasta niiltä aloilta, joilla naiset ovat ali-edustettuina. Kuten muihinkaan ikuisuusksymyksiin, tähänkään ei liene yksiselitteistä ja lopullista vastausta. Eräs nuori norjalainen sanoi kuitenkin hiljattain suuren yleisön lukeman *Time Magazinen* haastattelussa, ettei usko siihen, että naisten heikompaan shakkitaitoon olisi perinnöllisiä syitä. Tämän norjalaisen nimi on muuten Magnus Carlsen.

Naiset ovat silti harrastaneet shakkia kautta pelin historian, ja jotkut ovat päässeet hyvinkin korkealle tasolle, niin korkealle, että voitavat kättelyssä kenet tahansa taidoillaan kerskailevan sunnuntai- tai kerhopelaajan. Shakkileisö tuntee tietysti parhaiten Polgárin sisarukset, mutta hyviä pelaajia on ollut aiemminkin. Ensin ennen toista maailmansotaa Vera Menchik, sitten tulivat neuvostoliittolaisen shakkivalmennuksen hedelmät. Naisten turnauksia hallitsivat pitkään venäläispelaajat, sitten georgialaiset (gruusialaiset). Judit Polgár ei paria poikkeusta lukuun ottamatta ole pelannut ollenkaan naisten kilpailuissa, ja kun sisaret Zsuzsa (Susan) ja Zsófia (Sofia) ovat lähes lopettaneet aktiivipeluun, niin naisten shakissa on tapahtunut

sama kehitys kuin miesten keskuudessa, joskin vähän nopeampana. Venäjä ja sen entiset alusmaat tuottavat yhä hyviä pelaajia, mutta Länsi-Euroopastakin nousee aina silloin tällöin yksittäisiä huippuja, koska harrastajamäärä on kasvanut ja harjoittelumenetelmät kehittyneet. Naisten shakin ehdoton ykkösmä on kuitenkin ollut jo pitkään Kiina, eikä Intian parhaiden naisten pelitaito ole heistä kovin kaukana. Naishakki on levinnyt myös sellaisiin paikkoihin, joissa se oli aiemmin lähes tuntematonta, ja valtio tukee aktiivisesti naisten shakin peluuta niinkin yllättävissä paikoissa kuin Turkki ja Iran, vaikka ainakin jälkimmäisessä naiset joutuvatkin pelaamaan huivi päällä.

Muutaman vuoden takainen USA:n naisten mestari Jennifer Shahade julkaisi taannoin erinomaisen kirjan *Chess Bitch: Women in the Ultimate Intellectual Sport* (Siles Press, 2005), joka onnistuu yksien kansien sisällä tekemään ainakin kolme temppua. Ensiksikin hän kertoo elävästi entisten ja nykyisten naishuippupelaajien elämäntarinat ja saavutukset. Toiseksi hän onnistuu pohdiskелеmaan jutun alussa mainittua ikuisuusksymystä melko valaisevasti ja tyhjentävästi (ilman lopullista vastausta siis, vaikka

kertookin esimerkkejä siitä, kuinka naisen kehon fysiologia voi joskus aiheuttaa ongelmia turnauksissa). Kolmanneksi hän kertoo omien kokemustensa kautta siitä, miten naisten ja tyttöjen on vaikeampaa saavuttaa menestystä miehisessä shakkimaailmassa. Hän kertoo, kuinka nuorelta tytöltä vaaditaan suurta sinnikkyyttä pysyä mukana harrastuksessa ensimmäisten kirjelevien tappioiden jälkeen, kun yleensä mukana ei juuri ole muita tyttöjä, joiden kanssa voisi yhdessä pitää puoliaan poikajoukossa. Tytöt eivät pääse myöskään yleensä mukaan shakkipelin sosiaaliseen ja seuralliseen puoleen, kun turnausten aikana paiskitaan pikapeliä yömyöhään poikien kesken, ja tyttöjen pitää mennä kiltisti nukkumaan omiin huoneisiinsa. Lisäksi heillä on nykymaailmassa vaikeita identiteetti-ongelmia ratkaistavanaan: perinteisen naisen/äidin roolin lisäksi on mahdollisuus valita, aikooko luoda omaa työuraa ja millä alalla. Ja koska tytöt ovat aina tyttöjä, niin miesten maailmassa myös imagoon, ulkonäköön ja pukeutumiseen liittyvät kysymykset ovat tärkeitä.

Shahade itse on vakaumuksellinen feministi ja ratkaissut ulkonäköongelmansa ainakin kirjan kannalta varten radikaalisti ja provosoivasti: siinä nuori nainen poseeraa pinkissä peruukissa. Tämän ja kirjan melkoisen harhaanjohtavan nimen (joka ainakin minua ärsytti sen verran, että en tullut ostaneeksi teosta heti sen ilmestyttyä) ei kannata kuitenkaan antaa hämätä. Kansi on ilmeisesti suunniteltu houkuttelevaksi mainostarkoituksessa, jotta se erotuisi paremmin kirjakaupan hyllystä tuhansien muiden joukosta. Teksti ei ole ollenkaan provosoiava, vaan asiallista, lisäksi oikein sujuvasti ja hauska kirjotettua. Shahade sitä paitsi

SKSL tiedottaa

Suomen suvessa on useita mahdollisuuksia osallistua kilpailuihin. Niiden kesto vaihtelee muutamasta tunnista yli viikkoon, yksittäisen pelin kesto pikapelin muutamasta minuutista pitkän pelin useisiin tunteihin. Tässäkin lehdessä julkaistavan virallisen kilpailukalenterin listaamien kisojen lisäksi tarjolla on kerhojen paikallisia kilpailuja, joista voi ja kannattaa kysyä suoraan kerhoilta. Esimerkiksi kesälomamatkaa voi ryydittää käynnillä lähikerhossa, jossa ei ehkä muuten tulisi vierailua. Pidempää kilpailua etsivien hyvä tietolähde on siis liiton kilpailukalenteri. Ajankohtaisimmat tiedot sekä kilpailuista että seurojen yhteystiedoista löytyvät liiton verkkosivulta. Kansainvälisesti kesän merkkitapahtuma on 20-vuotisjuhlaansa viettävä Heart of Finland, jonne kannattaa lähteä – pelaajana tai katsojana!

Heinä–elokuun vaihteessa monet suuntaavat Tampereelle joukkuepikapelin SM-kilpailuun. Kerhojen vastuushenkilöiden tulee huolehtia etukäteen siitä, että pelaajien pelaajalisenssit ovat kunnossa ja seuran mahdollisesti rästissä olevat maksut on maksettu. Nämä kannattaa hoitaa ennen kilpailua, niin kaikki voivat keskittyä kilpailupäivinä rauhassa pääasiaan. Ne seurat, joiden jäsenmaksu alkaneelta vuodelta on vielä maksamatta: maksakaa mahdollisimman pian.

Toinen ajankohtainen asia koskee seurajoukkueiden SM-kilpailua kaudelta 2010–2011. Kilpailun kolmanteen

divisioonaan ilmoittautumisen määräaika on heinäkuun ensimmäisenä päivänä. Ilmoittautumismaksu on 45 euroa, minkä tulee olla maksettuna liiton pankkitilille viimeistään 2.8.2010. Muiden sarjatasojenhan ilmoittautumisajat ja maksujen määräajat ovat jo takana. Kaikilla sarjatasoilla pelaavien joukkueiden kokoonpanot yhteyshenkilötietoineen on ilmoitettava 2.8.2010 mennessä osoitteeseen: jsm1011@shakki.net

Valmentaja Kalle Kiikin nuorisovalmennus jatkuu alkaen 26. elokuuta. Valmennus tapahtuu torstai-iltaisain ja jatkuu kevääseen asti. Valmennus on tarkoitettu kaikenikäisille ja -tasoisille pelaajille. Valmennus toteutetaan internetissä, joten osallistua voi kotitietokoneelta. Kokemukset valmennuksesta ovat hyvin myönteisiä. Valmennuksen hinta tarkentuu myöhemmin, mutta tulee olemaan 300–400 euroa koko valmennuskaudelta. Kiinnostuneet saavat lisätietoja liiton toimistosta.

Ennen tämän valmennuksen alkamista tarjolla on Salon Shakkikerhon nuorten kesäleiri, jossa on tarjolla monipuolista ohjelmaa ja paikalla myös Kalle Kiik. Tämä jo perinteinen tapahtuma järjestetään 12.–15.7.2010 Leirisalon leirikeskuksessa Kemiössä. Suosittelemme!

| KILPAILUKALENTERI |

- 26 2.–4.7. HSL:n viikonlopputurnaus (Helsinki)
 - 3.7. Nopean shakin turnaus (Oulu)
- 27 5.–11.7. Heart of Finland (Jyväskylä, JyS)
- 28 12.–15.7. Salon shakkileiri (SalSK)
 - 17.–18.7. Eino Leino -turnaus (Kajaani, KaSY)
- 29 23.–25.7. Kimmel-turnaus (Joensuu, JoesSK)
 - 25.7. Sastamalan avoin pikapelimestaruus (Sastamala, VammSK)
- 30 30.7. Golf-shakin II MM-turnaus (Sastamala)
 - 31.7.–1.8. Joukkuepikashakin SM (Tampere, TammerSh)
- 31 7.8. IV Akaan turnaus (Akaas)
 - 7.–8.8. Raputurnaus (Oulainen, Shakkilaakso)

- 32 14.–15.8. Taraus-turnaus (Tampere)
- 33 21.–22.8. Seinäjoen turnaus (SeinSK)
- 34 27.–29.8. HSK:n XII syysturnaus (Helsinki)
 - 28.8. Kaakonketjun 2. osakilpailu (Mikkeli, MikkSK)
- 35 4.9. Nopean shakin HM (HSL)
 - 4.–5.9. Yrjö Kilven muistoturnaus (Oulu, OSS)
- 36 10.–12.9. Garden syysturnaus (Helsinki)
 - 10.–12.9. Pauli Kiviähon turnaus (Töytä)
 - 11.9. LoimSK:n nopean shakin kilpailu (Loimaa)
 - 11.9. Nopean shakin turnaus (Oulu)
 - 12.9. Kaakonketju (Kuusankoski, PoKS)
- 37 18.–19.9. JSM
- 38 25.–26.9. JärviSK:n 75-vuotisjuhlaturnaus (Järvenpää)
- 39 2.10. Nopean shakin turnaus (Oulu)
 - 2.–3.10. Lahden viikonlopputurnaus (LahS)
- 40 9.10. Pohjois-Suomen nopean shakin mestaruus (Oulu, OSS)
 - 9.–10.10. Koululaisten HM (HSL)
 - 9.–10.10. SalSK:n viikonlopputurnaus (Salo)
 - 9.–10.10. Vaasan viikonlopputurnaus (VSS)
- 41 11.–14.10. Joukkuepikashakin HM (HSL)
 - 16.–17.10. JSM
- 42 23.10. Remin syysturnaus (Vantaa)
 - 24.10. TuTS:n pikapeliturnaus (Turku)
- 43 30.10. Maaottelu Suomi–Ruotsi (AS ja SKSL)
- 44 1.–29.11. Shakkikotiturnaus maanantaisin (HSL)
 - 6.–7.11. Koululaisten SM (Turku, TuTS)
 - 6.–7.11. Tammer-Shakin XIV turnaus (Tampere)
- 45 13.11. Nopean shakin turnaus (Oulu)
- 46 20.–21.11. JSM
- 47 26.–28.11. TuTS:n viikonlopputurnaus (Turku)
- 48 3.–6.12. ESK-turnaus (Espoo)
 - 4.–5.12. OSS:n turnaus (Oulu)
- 49 10.–12.12. X:n viikonlopputurnaus (Helsinki)
 - 11.12. Nopean shakin turnaus (Oulu)
- 50 19.12. Tammer-Shakin kinkkuturnaus (Tampere)
- 52 27.12.–8.1. Helsingin mestaruus 2011 (HSL)

2011

- 3 22.–23.1. JSM
- 6 12.–13.2. JSM
- 10 12.–13.3. JSM
- 31 6.–7.8. Joukkuepikashakin SM (Ilmajoki, KurVi ja MaSa)

Nuorten SM: TuTS
 Avoin SM: MäntSK
 Koululaisten SM: Tammer-Shakki

Muilla 2011 SM-kilpailuilla ei ole vielä järjestäjää.

SHAKKIJÄRJESTÖJÄ • Suomen Keskussakkiliitto ry – www.shakkiliitto.fi – pj. Tuomo Halmeenmäki, 045 1295683, tuomo.halmeenmaki@gmail.com – toiminnanjohtaja Jorma Paavilainen, Henry Fordinkatu 5 C, 00150 Helsinki, 044 3264130, sksl@kolumbus.fi – pankkiyhteys Nordea 205918–14718 • Suomen Kirjeshakkiliitto ry – www.shakki.net/liitot/skl – pj. Heikki Arppi, 050 5508304, heikki.arppi@kolumbus.fi • Suomen Tehtäväniekat ry – www.sci.fi/~stniekat – pj. Jorma Paavilainen, 044 3264130 email: jomapa@kolumbus.fi
PELAAJALISENSSI 2010 A-lisenssi 60€; perhelisenssi 40€; nuorten (1990–93) A-lisenssi 40€ ja perhelisenssi 30€; varhaisnuorten (1994–) A-lisenssi 20€ ja perhelisenssi 10€. A-lisenssiin kuuluu Suomen Shakki lisenssin voimassaolon ajan. Lisenssi on voimassa kalenterivuoden loppuun. A-lisenssiin kuuluva Suomen Shakki lähetetään maksukuukaudesta alkaen. Joukkue-lisenssi maksaa 20€ ja sillä saa pelata yhden joukkuekilpailun loppuun saakka. Joukkuelisenssi on pelaajakohtainen. Lisenssinhaltijan on kuuluttava johonkin SKSL:n jäsenseuraan. Lisenssiä ei vaadita henkilökohtaisessa kilpailussa pelaajalta, jolla ei ole virallista seloa, ts. luku perustuu enintään 10 peliin. Kertalisenssi henkilökohtaiseen kilpailuun on 20€ (nuorilta 10€). Seuranvaihtomaksu on 10€.

SELOLASKENTA Selolaskentamaksu on 5€/pelaaja (nuorilta 2,50€). Nopea shakki ja pikashakki 1,50€. Maksua ei peritä SM-kilpailuista. Selolastappynnot osoitetaan selolaskijalle.

JÄSENMAKSUT Kerhojen jäsenmaksu liitolle on 6€ aikuisilta ja 4€ nuorilta (1990–). Minimijäsenmaksu 60€.

KILPAILUJEN JÄRJESTÄJÄT Tulokset tulee lähettää välittömästi Suomen Shakkiin: Marko Tauriainen, Väinämöisenkatu 36 B 31, 33540 Tampere, marko.tauriainen@suomeshakki.fi; Suomen Keskussakkiliitolle: Jorma Paavilainen, Henry Fordin katu 5 C, 00150 Helsinki, sksl@kolumbus.fi; selolaskentaan: Mikko Markkula, Satukuja I H 48, 02230 Espoo, mikko.markkula@pp.inet.fi. Tuloksista on käytävä ilmi kaikkien pelien tulokset ja pelaamatta jääneet pelit. Kaikkien toimihenkilöiden nimet ja tehtävät on mainittava.